

Η ισχύς εν τη ενώσει

Λίγο μετά τα εγκαίνια της έκθεσής τους στο Μουσείο Μπενάκη, οι Νικόλας και Δημήτρης Τραβασάρος –δύο εκ των τριών Divercity– μιλούν με άνεση στην Ιωάννα Αλεξάτου για εξαγωγή ελληνική αρχιτεκτονική.

Φωτογραφίες: Βαγγέλης Πατεράκης / www.studiopaterakis.com

Τι έχει να προσφέρει στο εξωτερικό ένας Έλληνας αρχιτέκτονας;

Στους περισσότερους νέους αρχιτέκτονες στην Ελλάδα δεν δίνεται η δυνατότητα να χειριστούν έργα μεγάλης κλίμακας, οπότε απασχολούνται κυρίως με έργα μικρότερης κλίμακας και δη κατοικίες. Αυτό που στον τόπο μας ενδεχομένως αποτελεί πρόβλημα, στο εξωτερικό μετατρέπεται σε πλεονέκτημα. Έχοντας, λοιπόν, την εμπειρία και την καλή γνώση της κατοικίας σε ένα κλίμα και έναν τρόπο ζωής που συναντά κανείς και σε άλλους τόπους –όπως στη Μεσόγειο και σε χώρες της Λατινικής Αμερικής– ήμασταν ανταγωνιστικοί και μας δόθηκαν ευκαιρίες.

Τα ξενοδοχεία που σχεδιάζετε είναι και αυτά μικρότερης κλίμακας...

Το ξενοδοχείο μάς ενδιέφερε σαν χώρος από ωρίς. Μας μάγευε από όταν ήμασταν παιδιά, καθώς περιέχει την έννοια του ταξιδιού και της ανακάλυψης. Χαρακτηριστική στιγμή γύρω

Είχα την τύχη να γνωρίσω τους Divercity κοντά στο ξεκίνημά τους και να παρακολουθήσω στενά την πορεία τους. Το μεγάλο «boom» για το διεθνές αρχιτεκτονικό γραφείο έγινε το 2005, όταν κέρδισε την πρώτη θέση στο διαγωνισμό Invisible Hotel. Το ξενοδοχείο Doryssa Bay στη Σάμο –το πρώτο μεγάλο project– τους φέρνει στην επικαιρότητα επιβεβαιώνοντας το ταλέντο. Ακολουθεί η συνεργασία με τα Grace Hotels, κατοικίες, διακρίσεις και διεθνής προβολή. Στα τέλη του 2007 γεννιέται η ιδέα ενός γραφείου στο Λονδίνο και ένα χρόνο αργότερα ο Νικόλας Τραβασάρος επιχειρεί το μεγάλο βήμα μαζί με τη Χριστίνα Αχτύπη. Το ταξίδι αρχίζει...

Επάνω: Η πισίνα του One Athens.
Κάτω: Η Grace Villa στο βραβευμένο Grace Santorini, το οποίο οι Divercity συνογράφουν με το αρχιτεκτονικό γραφείο mplusm.
Αριστερά: Νικόλας και Δημήτρης Τραβασάρος στο lobby του One Athens. Τα δύο αδέρφια μαζί με τη Χριστίνα Αχτύπη ηγούνται του αρχιτεκτονικού γραφείου Divercity.

από την οποία συγκροτείται αυτή η αίσθηση του ξενοδοχείου είναι στη ρεσεψιόν, καθώς δίνεις την ταυτότητά σου και παίρνεις ένα κλειδί – μια μετάβαση από την επίσημη διατύπωση του εαυτού σου σε μια κατάσταση σχετικής ανωνυμίας, που επιτρέπει να είσαι «κάποιος άλλος». Υπήρχε, λοιπόν, μια αγάπη – δεν πήγαμε τυχαία.

Έχει αλλάξει ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζετε την αρχιτεκτονική; Σας ενδιαφέρουν τα σχόλια;

Η αρχιτεκτονική είναι η τέχνη του πραγματικού και η αναμέτρηση συμβαίνει τη στιγμή που το έργο βρίσκεται «εκεί». Στη σύγχρονη εποχή υπάρχει σύγχυση – είναι τόση η πληροφορία που πρέπει να διαχειριστείς. Κάποτε υπήρχε βεβαιότητα και ισχυρή πίστη που έδινε στους αρχιτέκτονες μια σχετική ασφάλεια. Για παράδειγμα, οι αρχιτέκτονες του Μοντέρνου. Δούλευαν με καθαρότητα και αξιοθαύμαστη συνέπεια. Στη δική μας γενιά η συζήτηση είναι πιο σύνθετη και οι ερμηνείες πιο προσωπικές. Αλλάζουν οι συνθήκες, οι θεσμοί, η έννοια της κατοίκησης... Δεν υπάρχει βεβαιότητα αλλά μια συστηματική ενασχόληση, οπότε το feedback είναι πολύ σημαντικό. Την αρνητική κριτική την επεξεργάζεσαι. Η θετική είναι ένα καύσιμο για να συνεχίσεις να προχωράς. Στο κτίριο Δοξιάδη έγινε ένας διάλογος πρωτόγνωρος για τα ελληνικά δεδομένα. Στη συζήτηση σήμερα δεν συμμετέχει, όπως κάποτε, ο αρχιτέκτονας ως απόλυτος άρχοντας, συμμετέχει ολόκληρη η κοινωνία, ενώ αντίθετα στο παρελθόν για αρχιτεκτονική συζήτουσαν κυρίως οι αρχιτέκτονες. Ναι, έχουμε αλλάξει. Είμαστε πιο ψύχραιμοι.

Τι θα δούμε στο Μουσείο Μπενάκη; Πρόκειται για αναδρομική έκθεση;

(Γελάνε) Όχι, δεν είναι αναδρομική έκθεση. Είμαστε σχετικά νέο γραφείο ακόμη. Κατ' αρχάς, είναι τεράστια τιμή. Το Μουσείο Μπενάκη είναι σπουδαίος πολιτιστικός θεσμός.

Εκεί έχουμε θαυμάσει το έργο σπουδαίων αρχιτεκτόνων, οι οποίοι σε μια πιο ώριμη φάση της διαδρομής τους συμπύκνωσαν την πορεία τους σε μια έκθεση. Εμείς είμαστε στην αρχή της διαδρομής και η έκθεσή μας θα είναι διαφορετική. Θα είναι οργανωμένη σε ξεχωριστές θεματικές ενότητες με κεντρικό άξονα το ταξίδι.

Ποια είναι τα έργα που διαμόρφωσαν την πορεία των Divercity;

Το Invisible Hotel, το Grace Santorini και το One Athens. Το πρώτο είναι το ξεκίνημά μας και η εμπλοκή με τα ξενοδοχεία. Ήμασταν πολύ νέοι και ο διαγωνισμός πήρε τεράστια προβολή. Είχαμε τύχη. Όπως χαρακτηριστικά μας είπε ένας φίλος, «η επιτυχία είναι αρχικά θέμα επιλογής, έπειτα θέμα τύχης και η ικανότητα έρχεται τρίτη». Η επιτυχία μιάς έκανε να αισθανθούμε ευθύνη και να δουλέψουμε σκληρά. Ένας δάσκαλος και καλός φίλος είχε πει τότε ότι ξεκινήσαμε σε μια καλή εποχή σαν τους σερφίστες που βρέθηκαν πάνω στο κύμα χωρίς να χρειαστεί να κολυμπήσουν. Η απόφαση να δοκιμάσουμε και στο Λονδίνο οφείλεται →

AGENDA ΠΡΟΣΩΠΟ

Δεξιά: Νικόλας (αριστερά) και Δημήτρης Τραβασάρος με την Ιωάννα Αλεξάτου στο πιλοτικό διαμέρισμα του One Athens.
Κάτω: Το IT Café στο Κολωνάκι.

εν μέρει και σε αυτό το γεγονός – δεν θέλαμε δηλαδή να επαναπαυθούμε σε μια πιθανή γρήγορη επιτυχία. Το Grace Santorini είναι ο δεύτερος σταθμός – ένα έργο πολυβραβευμένο διεθνώς, που εισήγαγε ένα νέο τύπο ξενοδοχείου στις Κυκλάδες. Εδώ συνεργαστήκαμε με το αρχιτεκτονικό γραφείο nplusm του Μέμου Φιλιππίδη και της Μαρίτας Νικολούτσου και δουλέψαμε με απόλυτη πίστη πως μέσα από τη ζύμωση και την ανταλλαγή μπορούμε να πάμε μαζί ένα βήμα παραπέρα. Συνειδητοποιήσαμε δηλαδή αρκετά ωρίς στην πορεία μας ότι «you can't make it on your own». Σε αυτό το σημείο θα θέλαμε να αναφερθούμε στην πολύ σημαντική για εμάς συνεργασία με την Grace Hotels και τον όμιλο Libra, που μας έδωσε τη δυνατότητα να σχεδιάσουμε έργα σε πολλές χώρες του κόσμου. Αποδεικνύουμε μαζί ότι μπορεί να υπάρξει εξαγωγίμη ελληνική

αρχιτεκτονική. Το τρίτο είναι το One Athens, αν και «η σκόνη δεν έχει κάτσει ακόμη» και το κτίριο είναι σε εξέλιξη. Χειριστήκαμε ένα σύνθετο κτίριο υπό δύσκολες συνθήκες, το οποίο σήμερα συνεχίζει να ζει και αποτελεί ζωντανό κύτταρο της πόλης. Ο Δοξιάδης είναι ένας από τους πιο σημαντικούς Έλληνες του 20ού αιώνα. Μας ενέπνευσε.

Τα έργα σας είναι πολύ διαφορετικά μεταξύ τους αλλά διέπονται από την αισθητική των Divercity. Ποια είναι τα στοιχεία στα οποία εμμένετε και επαναλαμβάνετε;

Το κοινό είναι η «ψυχασθένεια» με τη λεπτομέρεια και την κατασκευή. Τώρα σχεδιάζουμε ξενοδοχεία στις Άλπεις, τη Λατινική Αμερική, το Μαρόκο και τη Μονεμβασιά που δεν έχουν τίποτα κοινό αισθητικά. Η αντίληψη για τα «tectonics» είναι κοινή. Πάντοτε ψάχνουμε τι υπάρχει στον τόπο που δουλεύουμε και προκύπτει ένα blend μοναδικό. Η δουλειά μας βασίζεται σε μια συνεχή επαφή με το έργο. Το τελικό αποτέλεσμα συνδιαμορφώνεται στην πορεία, από το ήπριτ που προσφέρουν οι διαφορετικοί παράγοντες οι οποίοι συμβάλλουν σε αυτό. Ένα έργο δεν είναι πλέον μόνο του αρχιτέκτονα, αλλά αποτέλεσμα μιας συλλογικής προσπάθειας.

Πώς αλληλοσυμπληρώνεστε οι δυο σας;

Υπάρχει ένας καταλύτης που είναι η τρίτη μας συνεργάτις, η Χριστίνα Αχτύπη. Είναι δύσκολο να δουλεύεις με κάποιον από την οικογένειά σου ή με οποιονδήποτε έχεις πολύ στενή σχέση. Διαφωνούμε παραγωγικά, αλλά έχουμε έναν τρόπο δουλειάς στον οποίο συμφωνούμε. Η αρχιτεκτονική, όμως, δεν είναι χώρος συμφωνίας. Από την ένταση και τη διαφορετικότητα προκύπτει το ενδιαφέρον.

Πώς βλέπετε τον εαυτό σας σε 10 χρόνια;

Δημήτρης: Βλέπω να κάνω τα ίδια σχεδόν πράγματα με λιγότερο άγχος και περισσότερο προσωπικό χρόνο.

Νικόλας: Εκεί θα διαφωνήσουμε. Η γοητεία και η μάχη του καινούργιου είναι που με θρέφουν.

divercityarchitects.com